

krivovjerja i povrate u krilo katoličke crkve. Odsada su kroz sve vrijeme do propasti bosanske države ugarsko-hrvatski kraljevi pod izlikom bogomilskih smutnja oružanom rukom provaljivali u Bosnu, nastojeći, da je potpuno sjedine sa svojom državom.

Kralj Emerik umre u septembru 1204. izmirivši se prije s bratom Andrijom, a kad se već poslije kratkoga vladanja od osam mjeseci prestavi malodobni mu sin **Ladislav II. (III.)** (1204—1205), stupi na prijesto **Andrija I. (II.)** (1205—1235).

**Andrija I. (II.)** (1205—1235). Nastupom kralja Andrije I. (II.) prestale su doduše mnogogodišnje borbe između pojedinih članova kraljevske kuće za dulje vremena, ali te borbe, često u svezi sa spoljašnjim ratovima, duboko su potkopale ugled i moć kraljevsku, a podigle onu crkvenih i svjetovnih velikaša. No Andrija nije bio čovjek, koji je tome mogao pomoći, jer rasipan, lakomislen, nestalan i neodlučan, pogoršao je jadno stanje još i time, što je bio potpuno u vlasti svoje žene, Njemice Gertrude i njezina roda. Brat njezin Bertold, nesposoban po mladosti i bez teoloških nauka, postade kaločkim nadbiskupom, a onda još i hrvatskim banom. Zbog toga urote se neki velikaši protiv kraljice i prokšenog joj brata te je u septembru 1213. u Piliškoj šumi kraj Budima poslije dovršena lova umore, dok Bertold srećno umače.<sup>1</sup> Kralj Andrija oplakivao je doduše Gertrudu, no dobrza se utješio oženivši se (1215) Jolantom, sestrom latinskih careva Balduina i Henrika. Da podigne svoj pali ugled, odluči se Andrija na vojnu u Galiciju, gdje dade mlađega sina Kolomana okruniti galičkim kraljem, ali Rusi ga poslije četiri godine zarobe i prisile na povratak (1121), pa tako propade sve nastojanje Andrijino onkraj Karpata.

**Križarska vojna Andrijina.** Još se Bela II. (III.) zavjetovao, da će poći u križarsku vojnu; na samrti prenese svoj zavjet na sina Andriju. Poslije svih onih nesreća i neprilika odluči se Andrija, da će ispuniti ocu zadanu riječ. Nemajući potrebnoga novca za prevozninu po moru, odreče se u korist Venecije svoga kraljevskoga prava na **Zadar** (1216). Pred polazak na Istok postavi u Hrvatskoj svojim namjesnikom templarskoga meštra Poncija de Cruce, a u Ugarskoj ostrogońskoga nadbiskupa Ivana, a onda pođe ljeti 1217. na put preko Zagreba, gdje je upravo tada u njegovoj prisutnosti

<sup>1</sup> Bajka je, da je kraljicu umorio hrvatski ban Benko (ili zapravo Bank od plemena Bór), jer da mu je tobože Bertold obeščastio kćer.